

Административната отчетност включва задължение за националната статистическа служба да се отчита за резултатите от дейността си и следователно да подлежи на оценка от повисшестоящ орган. Този вид отчетност не може да съществува без специална правна рамка, която регламентира нейното съдържание и последици. Понастоящем в света се прилагат няколко различни модела на рамки за отчетност и управление на официалната статистика: пряка отчетност пред парламента, пряка отчетност пред министър-председателя или функционално подчинение на министър, отговорен за статистиката. Много важен елемент на модела на отчетност е позицията на председателя на националната статистическа служба. По-конкретно ролята и правомощията, позицията в служебната йерархия на администрацията и начинът на назначаване и освобождаване на председателя на националната статистическа служба са ключови елементи от рамката за отчетност, които гарантират прозрачността и общественото доверие в официалната статистика. Сред решенията, приети в отделните страни, можем да посочим за пример това в Канада, където главният статистик има ранг на заместник-държавен секретар, независимо от факта, че съществуват много стриктни разпоредби, гарантиращи независимостта на националната статистическа служба Statistics Canada. В Европа национални-

те статистически служби в някои случаи функционират в системата на отделни министерства, като например в Германия, или са на пряко подчинение на министър-председателя, както е в Литва и Унгария. В няколко държави - Австралия, Обединеното кралство и САЩ, системите на официалната статистика са децентрализирани. Например в Съединените щати съществуват различни статистически служби и Бюрото на САЩ за преброяване на населението (US Census Bureau), което е част от системата на Министерството на търговията и в допълнение към преброяванията на населението изготвя основната част от социалната статистика. Всички останали министерства разполагат с ведомствени статистически служби дори в случаите, когато редовно възлагат срещу заплащане извършване на местни проучвания на Бюрото за преброяване на населението. Службата за статистическа политика към Службата за управление и бюджет (СУБ), която е част от администрацията на президента, управлява ресурсите, предназначени за официалната статистика. В някои страни като Чешката република председателят на националната статистическа служба се отчита както пред правителството, така и пред парламента.

В България в резултат на развитието на институционалната структура и законодателната уредба¹ е изградена Националната статистическа система, която се

¹ Действащият Закон за статистиката отразява съществените изменения в предходните нормативни актове. Законът е модерен нормативен акт, тъй като отразява изцяло ценностите, залегнали в Основните принципи на официалната статистика и Европейския кодекс за дейността на статистиката, като например задължителния публичен характер на резултатите от дейността на органите на статистиката и прозрачния начин на разпространението им, с което се гарантира, че статистическите данни се изготвят в съответствие с високи професионални стандарти.